

PODSTAWY ŁĄCZNOŚCI RADIOWEJ w Policji

podkom. Przemysław Winnicki

Zakład Służby Prewencyjnej CSP

Praktycznie od początku XX w., kiedy to wynaleziono radiotelegraf, policja, straż pożarna, pogotowie ratunkowe używają radiotelefonów do porozumiewania się. Łączność radiowa to nic innego jak komunikowanie się pomiędzy osobami przy użyciu urządzeń, które wykorzystują do tego fale radiowe. Dzięki takiemu przekazowi umożliwiają prowadzenie korespondencji lub wymianę danych. Warunkiem pomyślnego współdziałania wspomnianych urządzeń jest pozostawanie osób prowadzących rozmowę w ich zasięgu.

Polskie przepisy regulują zasady prowadzenia korespondencji w systemach i kierunkach łączności radiotelefonicznej. Znajomość aktów prawnych z tego zakresu jest niezbędna do uzyskania zezwolenia na pracę ze środkami radiotelefonicznymi w resorcie spraw wewnętrznych. Pozwala również na realizowanie zadań służbowych w sposób prawidłowy i zgodny z prawem.

Policja wykorzystuje w szerokim zakresie różne rodzaje łączności, wśród których zasadniczą rolę odgrywa łączność radiotelefoniczna. Bez łączności radiowej nie można już sobie wyobrazić pracy współczesnej Policji. Łączność radiotelefoniczna pomiędzy patrolami a operatorem w jednostce, zazwyczaj dyżurnym, pozwala uniknąć wielu trudności w służbie. Nie trzeba doprowadzać osoby legitymowanej do jednostki celem potwierdzenia danych, nie ma potrzeby zatrzymywania kolumny pojazdów, aby przekazać podwładnym polecenia dowódcy. Dzięki łączności radiowej pościg za sprawcą przestępstwa może być doskonale skoordynowany w czasie i przestrzeni poprzez współpracę wielu osób wchodzących w skład sił i środków pozostających w dyspozycji. Efektywność

przygotowanej zasadzki może być większa dzięki współpracy różnych ogniw poprzez łączność radiową.

Przedstawione powyżej przykłady pokazują, że praca współczesnej i nowoczesnej Policji bez wykorzystania najnowszych środków łączności radiowej nie jest możliwa.

Fot. 1. Stołeczne Stanowisko Kierowania – monitoruje sytuację w mieście, zajmuje się zabezpieczeniami imprez masowych, zgromadzeń publicznych, a także organizacją pracy podległych sobie sił policyjnych. Składa się z: sekcji operacji policyjnych, sekcji dyżurnych, sekcji zarządzania kryzysowego i zespołu I.

Źródło: Komenda Stołeczna Policji, https://twitter.com/Policja_KSP/status/1326448785191526401/photo/4 [dostęp: 17.05.2021 r.].

PODSTAWY PRAWNE DZIAŁANIA W SIECI ŁĄCZNOŚCI RADIOWEJ

Podstawowym i zarazem najważniejszym policyjnym aktem prawnym regulującym pracę w sieci jest zarządzenie nr 22 Komendanta Głównego Policji z dnia 14 lipca 2020 r. w sprawie określenia metod i form wykonywania zadań Policji z użyciem środków łączności radiowej (Dz. Urz. KGP poz. 38). Jest to pierwsza zmiana od 2007 r., kiedy jeszcze obowiązywało zarządzenie nr 734 Komendanta Głównego Policji z dnia 30 lipca 2007 r. w sprawie stosowania środków łączności radiowej, organizacji łączności radiowej oraz sposobu prowadzenia korespondencji radiowej w jednostkach organizacyjnych Policji (Dz. Urz. KGP Nr 15, poz. 118).

W przepisach ogólnych zarządzenia nr 22 Komendanta Głównego Policji wskazano, że ten akt prawny określa metody i formy wykonywania zadań Policji z użyciem środków łączności radiowej, a w szczególności organizację łączności radiowej i współdziałania z pozapolicyjnymi sieciami łączności, sposób stosowania środków łączności radiowej oraz sposób prowadzenia korespondencji radiowej. Ponadto podano objaśnienia użytych określeń i skrótów stosowanych w łączności.

W rozdziale 2 umieszczono informacje dotyczące organizacji i zapewnienia łączności radiowej na potrzeby stanowisk kierowania i komórek organizacyjnych Policji. Wymieniono także aspekty współpracy Policji z innymi służbami oraz podmiotami realizującymi zadania we współpracy z Policją.

Opisano również schemat sieci oraz sposoby i rodzaje pracy radiowej. Zwrócono szczególną uwagę na ruchomą Krajową Sieć Współdziałania i Alarmowania, tzw. KSWA, obejmującą swoim działaniem terytorium całego kraju.

Sposób stosowania środków łączności radiowej i prowadzenia korespondencji radiowej opisano dokładnie w rozdziale 3, w którym umieszczono także informacje z zakresu trybu pracy, ochrony korespondencji, przekazywania informacji niejawnych – w szczególności zawierających dane osobowe – i nasłuchu podczas nawiązywania łączności między podmiotami.

Najlepszym rozwiązaniem jest modernizacja policyjnych sieci łączności radiowych w oparciu o system TETRA.

Schemat przedstawia system łączności, jakim jest system TETRA (ang. *Terrestrial Trunked Radio*). Jest to łączność trunkingowa w technologii cyfrowej, typowy system dyspozytorski wykorzystywany najczęściej przez służby porządku publicznego na całym świecie. Zasada działania polega na tzw. wykorzystaniu wielodostępu czasowego (TDMA), który umożliwia w jednym kanale radiowym korzystanie z czterech niezależnych kanałów komunikacyjnych. Praca systemu oparta jest na bardzo rozbudowanej infrastrukturze stacji bazowych oraz lokalnych i centralnych jednostkach zarządzania (struktura przypominająca działanie komercyjnej telefonii komórkowej, lecz tylko w zakresie przekazywania głosu).

SCHEMAT SYSTEMU ŁĄCZNOŚCI TETRA

Objaśnienia skrótów

LAN (ang. Local Area Network)/ WAN	lokalna sieć komputerowa, sieć łącząca komputery, łączność bezprzewodowa
ISI	interfejs międzysystemowy, standardowy sposób łączenia sieci TETRA
PSTN	system przekazu wiadomości
PABX	centrala telefoniczna będąca własnością i zarządzana przez użytkownika, zwykle przedsiębiorstwo lub instytucję, tworząca wewnętrzną sieć telefoniczną
PEI	interfejs urządzeń peryferyjnych, TETRA PEI zapewnia łącze między terminalem danych, takim jak komputer osobisty (PC) lub specjalistyczny terminal danych, a terminalem mobilnym TETRA

Źródło: ELNEX, *Tetra – nowa jakość łączności w Policji*, <https://www.elnex.pl/blog/tetra-nowa-jakosc-laczności-w-policji.html> [dostęp: 17.05.2021 r.].

PROGRAM SZKOLENIA ZAWODOWEGO PODSTAWOWEGO

Decyzją nr 277 Komendanta Głównego Policji z dnia 3 października 2020 r. (Dz. Urz. KGP poz. 51) został wprowadzony w życie nowy program szkolenia zawodowego podstawowego realizowanego w warunkach ogłoszonego stanu zagrożenia epidemicznego lub stanu epidemii. Prowadzenie przedmiotowego szkolenia powierzono Wyższej Szkole Policji w Szczytnie, Centrum Szkolenia Policji w Legionowie, Szkole Policji w Katowicach, Szkole Policji w Pile, Szkole Policji w Słupsku oraz Ośrodkowi Szkolenia w Łodzi z siedzibą w Sieradzu.

Szkolenie przygotowuje policjantów do wykonywania zadań służbowych na stanowiskach podstawowych w służbie prewencyjnej. Jego uczestnicy uczą się w sposób teoretyczny i praktyczny realizować zadania, które będą później będą wykonywać w warunkach rzeczywistych. Jednym z ważniejszych i elementarnych zagadnień, określonym nazwą jednostki szkoleniowej 01, jest nauka obsługi środków łączności radiowej.

Czas przeznaczony na to zagadnienie obejmuje 10 godzin lekcyjnych podzielonych na 4 spotkania.

Podczas zajęć z tego zakresu słuchacz poznaje:

- podstawowe przepisy prawne regulujące pracę w sieci łączności,
- pojęcia dotyczące pracy w sieciach radiotelefonicznych, sieci radiowej,
- podział kryptonimów,
- warunki i zasady skracania i pomijania kryptonimów,
- systemy pracy radiowej,
- ogólne zasady prowadzenia korespondencji,
- warunki konieczne do pracy w sieciach radiowych,
- sposoby nawiązywania łączności i prowadzenia korespondencji przy użyciu kryptonimów indywidualnych,
- zasady przekazywania informacji przy użyciu kryptonimu okólnikowego,
- zasady używania zwrotu „bez odbioru”,
- sposoby nadawania i odbierania sygnałów radiowych oraz sygnałów tajnego dowodzenia,
- obsługę „tabeli do sprawdzania tożsamości”,
- sposoby nawiązywania łączności i prawidłowej formy wywoływania w Krajowej Sieci Współdziałania i Alarmowania.

W kolejnych etapach policjanci uczestniczący w szkoleniu zawodowym podstawowym przyswajają wiedzę dotyczącą funkcji użytkowych radiotelefonów, czynności związanych z poprawą łączności w warunkach słabej słyszalności oraz zasad bezpiecznego użytkowania sprzętu łączności radiowej. Podczas tego krótkiego, ale bardzo intensywnego szkolenia, jest również czas na ćwiczenia praktyczne, podczas których słuchacze prowadzą korespondencję przy użyciu radiotele-

Fot. 2. Słuchacze podczas szkolenia zawodowego podstawowego.

Źródło: P. Chelber, *Ćwiczenia z łączności*, w: Centrum Szkolenia Policji w Legionowie, *Aktualności, Ćwiczenia z łączności*, <http://csp.edu.pl/csp/aktualnosci/3921,Cwiczenia-z-laczności.html> [dostęp: 17.05.2021 r.].

fonów, przekazują różnego rodzaju meldunki o zdarzeniach, interwencjach, sprawdzają osoby, rzeczy, przekazują i przyjmują informacje przy użyciu sygnałów radiowych.

Na zakończenie jednostki szkolnej dotyczącej łączności przeprowadzany jest test zawierający zadania praktyczne, w trakcie których można ocenić nabyte przez słuchaczy praktyczne umiejętności posługiwania się środkami łączności.

Celem zajęć z zakresu posługiwania się środkami łączności radiowej jest wykształcenie umiejętności prawidłowej obsługi, wykorzystania pełnych możliwości radiotelefonów używanych w Policji, a także zrozumienie treści zawartych w zarządzeniu regulującym pracę w sieci radiowej.

Summary

Bases of radio communication in the Police

The content of the article consists of three parts and the brief summary. In the first part an overview of the radio communication as the way of communicating between persons using devices based on airwaves, was described. Next current legal grounds, resolving methods and forms of the tasks performance by the Police with the application of means of communication, were discussed. There was also presented learning content related to the skills of radio communication service included into a new curriculum of basic professional training, implemented in the condition of the announced status of the epidemic threat or the epidemic status.

Tłumaczenie: Renata Cedro